

třetího odstavce § 575 c. ř. s. soudní nebo mimosoudní výpověď nebo příkaz k odevzdání nebo převzetí předmětu najatého neb pachtovaného, proti nimž námitky nebyly v čas podány, jakož i právoplatné rozsudky o takových námitkách pozbývají platnosti (s výhradou výroku o náhradě nákladů), nebylo-li ve 14 dnech po tom, kdy nastala doba v těchto příkazech neb v rozsudku pro vyklizení neb převzetí předmětu najatého nebo pachtovaného určená, navržena exekuce pro toto vyklizení nebo převzetí, — a lze také připustiti, že předpis ten má býti jakýmsi doplňkem k pravidlu § 569 c. ř. s. tak, že uplynutí dotčené lhůty čtrnácti dnů působí zde jako mlčky se stavší obnovení smlouvy nájemní. V tomto případě však, kde, jak uvedeno, žalobce nemohl podati exekučního návrhu na vyklizení, nastupuje žaloba o vyklizení na jeho místo a nahrazuje jej. Tato pak podána byla ve čtrnáctidenní lhůtě § 575 c. ř. s., neboť podle výpovědi měly býti propachtované nemovitosti vyklizeny a odevzdány do konce září 1919 a žaloba došla soudu dne 14. října 1919. Nelze tedy tvrditi, že prominutím požadovaného vyklizení pokračováno bylo v poměru pachtovním.

Čís. 369.

»Zlomyslným opuštěním« ve smyslu § 109 obč. zák. jest rozuměti pouze takové úmyslné zrušení manželského společenství, které se stalo proti vůli strany druhé a bez nutné příčiny.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1920, Rv II 279/19.)

Manžel domáhal se žalobou rozvodu, uváděje, že ho manželka v únoru 1918 zlomyslně opustila a odešla proti jeho vůli k svému bratru do Rakous. V řízení rozvodovém uplatnila žalovaná manželka se své strany jako důvody rozvodu, že manžel s ní po vícekráte zle nakládal a ji urážel. Procesní soud první stolice prohlásil manželství rozvedeným z viny obou stran, pokud šlo o manželku, z těchto důvodů: Pouze tehdy nebylo by opuštění manžela proti jeho vůli zlomyslným, kdyby se podařilo žalované prokázati, že měla v době opuštění důležité důvody k tomu, by přerušila manželské společenství. Leč důvodu takového žalovaná neměla. Vždyť ubližování se strany manžela byla prokázána pouze pro drahnou dobu před tím, nežli ho opustila, nebyla však prokázána pro poslední dobu před opuštěním. Mohla se tudíž manželka pouze domáhati rozvodu pro zlé nakládání se strany manžela, nikoliv však ho svémocně opustiti. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalované. Důvody: Pro posouzení, zda šlo o zlomyslné opuštění, jest rozhodným dopis, jež poslala žalovaná, pokud se týče její bratr žalobci asi 4 měsíce po té, kdy od něho odešla, a v němž uváděla, že nepomýšlí na další spolužití, a že hodlá vyjednávat o rozluku. Z dopisu toho vysvítá, že manželka již při svém odchodu měla úmysl do manželského společenství se nevrátiti. Uváží-li se dále, že manžel dopisem ze dne 6. června 1918 krok manželčin neschválil, jsou splněny podmínky zlomyslného opuštění se strany žalované.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalované a vyloučil její zavinění na rozvodu.

D ů v o d y:

Dovolání žalované nelze odepřítí úspěchu. Žalobce shledával zavinění žalované pouze v tom, že ho zlomyslně opustila. Zlomyslným opuštěním, jež dle § 109 obč. zák. jest důležitým důvodem rozvodu, lze rozuměti pouze takové úmyslné zrušení manželského společenství, které se stalo proti vůli strany druhé a bez nutné příčiny (Krainz § 436). Odvolací soud spatřuje zlomyslné opuštění v tom, že žalovaná v únoru 1918 odcestovala ke svému bratru do Rakous. Jest ovšem nesporno, že žalovaná cestu tu podnikla, aniž si vyžádala výslovného svolení žalobce, než dlužno uvážiti, že žalovaná dle skutkových zjištění nižších stolic již od několika let dojížděla na dva až tři měsíce ke svému bratrovi aniž by kdy byla si k tomu vyžádala svolení žalobce, jenž ovšem o cestách těch věděl. Žalobce sám připouští, že pro cesty ty své manželce nikdy nečinil předhůzek a jí nedal věděti, že s cestami těmi není srozuměn. Žalovaná mohla proto právem za to míti, že žalobce také tentokráte, jako dosud ve všech předchozích případech, s cestou její mlčky souhlasí. Nebylo-li tomu tak, bylo na žalobci, by žalované nějakým způsobem dal na jevo, že cesta jest proti jeho vůli a že si přeje, by se vrátila. Toho žalobce neučinil, a nelze toho ani vyvozovati z jeho dopisu ze dne 6. června 1918, neboť v tomto projevu pouze, že nemůže »jen tak beze všeho schváliti« její úmysl zakročití o rozvod. Nedostává se tedy prvé podstatné náležitosti pojmu zlomyslného opuštění. V tomto případě nelze však v odcestování v únoru 1918 vůbec shledávati opuštění, t. j. zrušení manželského společenství. Žalovaná odjela dle svého tvrzení pouze s úmyslem, by svého bratra na čas navštívila. Odvolací soud uvádí, že z dopisu, který bratr žalované dne 27. května 1918 poslal žalobci, lze vyčísti, že žalovaná měla již předem úmysl spolužití s žalobcem na vždy přerušiti a k němu se nevrátiti. Něco podobného však dopis ten neobsahuje, a proto právem uplatňuje dovolání žalované v tomto ohledu dovolací důvod § 503 čís. 3 c. ř. s., neboť odvolací rozsudek vkládá do dopisu toho něco, co ve skutečnosti obsahem dopisu toho není. Nelze proto dopisu toho použiti jako důkazu pro domněnku, odvolacím soudem projevovou, že žalovaná již tehdy, když v únoru 1918 odjížděla ke svému bratrovi, měla úmysl, manželské společenství přerušiti a k manželu více se nevrátiti. Než i kdyby se mohlo právem za to míti, že úmysl žalované při jejím odjezdu od manžela v únoru 1918 byl takovým, za jaký jej pokládá odvolací rozsudek, anebo kdyby bylo prokázáno, že žalovaná třeba později pojala úmysl k manželu se více nevrátiti, zbývalo by zkoumati, zdali opuštění manžela se stalo bez vážné příčiny. A tu nelze neuznati, že vzhledem k opětovným citelným ubližováním, jimž žalovaná byla vysazena, vzhledem k tomu, že nesnesitelnost vzájemných vztahů vyvrcholila v tom, že žalobce v době, kdy žalovaná dlela u bratra, propustil o své újmě starou služku, která poměry již znala, a vedení domácnosti svěřil své sestře, ač věděl, že žalovaná s ní žije v nepřátelství, žalovaná měla plnou příčinu do společné domácnosti za takových okolností se více nevrátiti. Nelze tedy mluvití o zlomyslném opuštění na straně obžalované, a poněvadž jiný důvod rozvodu proti ní uplatňován nebyl, musilo býti jejímu dovolání vyhověno.